

Sanan selitystä

Tässä valaistaan lyhyesti kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä raamatuntekstiä.

Jumalan huolenpito

Luuk. 10: 38-42

16. sunn. helluntaista 31.8.

Yleensä ajatellaan, että ihmiset ovat luonnostaan sosiaalisia ja synnynnäisesti huolehtivat toisistaan, niin että meille on kehittynyt vuosimiljardien aikana tällainen taipumus, koska se ajaa meidän omaa asiaamme selviytymisessä. Tätä kautta evoluution kehityksessä ihmisestä on tullut jossain vaiheessa myös pyyteettömästi toimiva henkilö.

Raamatun mukaan ihminen ei kuitenkaan halua huolehtia toisesta pyyteettömästi vaan rakastaa itseään yli kaiken. Olemme synnin orjaksi myytyjä emmekä voi luonnollisesti ajatella mitään muuta kuin itseämme. Jos ihminen huolehtii toisesta, se johtuu yksinkertaisesti siitä, että siitä on hänelle itselleen jotain hyötyä. Jumala kuitenkin huolehtii meistä pyyteettömästi. Jumala on luonut meidät omaksi kuvakseen, koska hän halusi tehdä meistä rakkautensa kohteen. Jumalan tarkoitus on aina ollut rakastaa meitä sillä suurenmoisella rakkaudella, jota emme voi ihmisjärjellä käsittää.

Jotain tästä rakkaudesta voimme nähdä siitä, kun Jumala lähetti Poikansa veljesemme kuolemaan puolestamme. Ihminen oli syntiinlankeemuksen seurauksena joutunut eroon Jumalasta, mutta Jumala ei halunnut olla erossa ihmisestä. Jumala lähetti maailmaan Jeesuksen, joka otti koko syntivelkamme hartioilleen. Jeesus täytti jokaisessa elämänsä hetkessä Jumalan täydelli-

sen lain, mikä nyt voittoaisti luetaan meidän ansioksemme! Tämä on siis Jumalan huolehtimisen perusta.

Raamattu sanoo todella kauniisti ja selvästi, mikä on suurinta rakkautta (Room. 5:8): ”Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli puolestamme vielä kun olimme syntisiä.” Sanoetaan vielä (Room. 8:32): ”Kun hän ei säästänyt omaa Poikaansa vaan antoi hänet kuolemaan kaikkien meidän puolestamme, kuinka hän ei lahjoittaisi Poikansa mukana meille kaikkea muutakin?”

Jumala siis rakastaa meitä pohjattomasti ja haluaa antaa meille kaiken muunkin, mitä eläessämme tarvitsemme. Jumala hoivaa meitä kuin äiti pientä lastaan. Jumala tietää, mitä tarvitsemme. Jumala tietää, että välillä tarvitsemme koettelemuksia ja vaikeuksia, jotta hänen armonsä maistuisi meille paremmin. Meidän ei tarvitse huolehtia maallisista asioista, koska elämämme maailmassa on vain pieni osa siitä, minkä tulemme viettämään hänen kanssaan ikuisuudessa. Olemme täällä ikuisuutta varten. Meidän tulee siis tehdä työtä parhaamme mukaan, koska Jumala huolehtii meistä ja antaa meille kaiken, mitä tarvitsemme.

Tässä Raamatun kohdassa (Luuk. 10:38-42) Jeesus kehottaa Marttaa olemaan rauhassa. Tärkeintä elämässämme on levätä Jeesuksen jalkojen juuressa. Maria oli näin valinnut hyvän osan Jeesuksen luona. Elämämme perusta on olla Jeesuksen kannatettavana, niin että voimme joka päivä uskoa syntimme anteeksi Jeesuksen veressä. Jeesuksen luona kuormamme on todellakin ke-

nyt. Jeesus on nimittäin kaiken suorittamisen ja lain loppu. Jeesus on vapaus!

Oskari Nummela
Teol.yo., Helsinki

Jeesus antaa elämän

Joh. 11: 21-45

17. sunn. helluntaista 7.9.

Tekstimme lienee liikuttavimpia Jeesuksen elämästä kertovista raamatunkohdista. Jeesukselle läheinen ystävä on kuollut. Hän on ollut haudassakin jo yli kolme päivää. Kuitenkaan suru ei tunnu laantuneen Marian ja Martan kodissa. Vieläkin siellä itketään yhdessä ystävien ja lohduttajien kanssa. Suru tekee työtään heissä.

Niin lohduttomalta tuntuu tilanne, ettei Jeesuskaan paikalle saavuttuaan voinut olla itkemättä. Raamatussa kerrotaan vain kaksi muuta tilannetta, joissa erikseen mainitaan Jeesuksen itkeneen. Palmusunnuntaina ennen ratsastamistaan Jerusalemiin Jeesus katselee sen tulevaa tuhoa ja itkee sitä, kun se ei ollut tuntenut etsikkoaikaansa vaan oli torjunut Jumalan kutsun. Heprealaiskirjeessä sanotaan Jeesuksen itkeneen ääneen ja rukoilleen Getsemanassa vain muutama tunti ennen kuolemaansa.

Kaikki Jeesuksen itkut liittyivät jollakin tavoin kuolemaan tai sen odotukseen. Kuolema on todellinen vihollinen. Se särkee ihmisten toiveita ja suunnitelmia. Se katkaisee läheisimpiäkin ihmissuhteita. Kuoleman tuomaa surua ei voi väistää. Se kohtasi jopa Jeesusta, vaikka hän tiesi olevansa kuolemaakin väkevämpi. Siksi kristitynkään ei tarvitse tuntea huonoa omaatuntoa siitä, että kuoleman hetkellä itkettää ja tuntee surua, vaikka tietäisikin poismenneen läheisen uskossa turvautuneen Jeesukseen. Suru kuuluu elämään, ja sen saa ja se tulee elää lävitse. Itkullaan Jeesus antaa meillekin luvan itkeä ja surra, kun on sen aika.

Näissä itkunsekaisissa, järkyttyneissä tunnelmissa Jeesus siirtyi sen luolan luo, johon hänen ystävänsä Lasarus oli haudattu. Vaikka ruumis jo haisikin, kuolema ei voi-

nut mitään, kun kaikkivaltiaan Jeesuksen suusta kuului käsky: "Lasarus, tule ulos!" Vain kolme sanaa Jeesukselta ja surujuhla muuttui ilojuhlaksi.

Juteltuaan aikaisemmin puuhahmisenä pidetyn Martan kanssa Jeesus oli sanonut hänelle itsestään: "Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole." Silloin Martta oli luullut Jeesuksen puhuvan yleisestä kaikkien ylösnousemuksesta: "Tiedän kyllä, että hän nousee viimeisenä päivänä, ylösnousemuksessa."

Nämä Martankin sanat sisältävät paljon iloista ja lohdullista. Sama ihminen, joka nyt on kuollut, nousee kerran ylös, viimeisenä päivänä. Ylösnousemuksessa ei nouse siis vain hänen henkensä tai muisto hänestä vaan koko ihminen. Ihminen ei sulaudu mihinkään suurempaan kosmiseen voimaan, niin kuin Suomeenkin saapuneissa idän uskonnoissa opetetaan, vaan sama ihminen, joka on täällä elänyt, nousee myös ylös itsensä, omana persoonanaan. Se on valtava sanoma ja lohdullinen totuus. Kuolema ei todellakaan voi hävittää kaikkea, vaan silläkin on Voittajansa.

Jeesuksen vastauksessa Martalle on kuitenkin jotakin vieläkin lohdullisempaa. Siinä, missä hän on, on myös elämä, siinä on ylösnousemus ja vieläpä iankaikkisuuskin läsnä. Jeesuksessa on ikuinen elämä eikä vain sitä, vaan hän itse on sitä kaikkea.

Jakeet avaavat valtavia näköaloja eteemme. Se vaikuttaa myös käsitykseen taivaasta. Millainen paikka se on? Mitä siellä teet? Miten toimit kerran sinne päästyäsi?

Ainakin minulla on ollut mielessäni paljon epämääräistä siihen liittyen. Olen kaikesti ajatellut, että siellä sitten saa vapaasti päättää, mitä tahtoo tehdä, ja joskus siellä kaduilla tulee Jeesuskin vastaan ja häntä voi iloisesti tervehtiä.

Kuitenkin tämä raamatunkohta puhuu muuta. Ei ole niin, että tarvitsen Jeesusta vain tämän maallisen matkan ajan, jotta hän johdattaisi minut taivaaseen, jossa puolestaan saisin sitten olla niin kuin tahdon.

Taivas on ikuista elämää Jumalan yhteydessä. Koska Jeesus on elämä, taivas on jat-

kuvaa ja läheistä yhteyttä Jeesukseen. Taivaassakin tarvitsen siis Jeesusta. Ilm. 7:17: Karitsa johdattaa taivaassa. Ilm 22:5: Herra Jumala on valona taivaassa. Tarvitsen häntä sielläkin nähdäkseeni. Taivaassakin Jeesus on minulle elämä. Siksi sielläkin olen jatkuvassa yhteydessä häneen. Sielläkään en voi elää ilman häntä.

Maan päällä eletessä Jumala antaa kristityn joskus kokea ns. taivashetkiä. Kun olen koettanut miettiä, mikä tietyistä hetkistä minun elämässäni teki sellaisia, vastaus lienee siinä, että koin niinä hetkinä Raamatun avautuvan ja Jeesuksen puhuvan juuri minulle. Taivas on paikka, jossa saan jatkuvasti kuulla Jeesuksen puhuvan ja myös nähdä hänet. Sielläkin hän itse minua elämän veden lähteille, niin kuin Ilmestyskirjassa kerrotaan.

Tekstissämme Jeesus raottaa meille taivaan ovea. Hän on kertonut, että siinä on ikuinen elämä, missä hän on. Se on tarjolla jokaiselle, joka vain tahtoo tulla hänen luokseen. Tahdotko antaa hänelle syntisi, jotta hän saisi antaa sinulle elämän?

Lasaruksen herättäminen kuolleista opettaa meille vielä ainakin yhden Jumalan valtakunnan säännöistä. Joskus saatamme ajatella, että helppohan niiden oli uskoa, jotka elivät Jeesuksen aikana. He saattoivat katsella Jeesusta ja nähdä hänen parantavan sairaita. Kuitenkin tekstimme kertoo myös muuta. Mitä sanotaan ihmisistä, jotka näkivät yli kolme vuorokautta haudassa olleen, haisevan ruumiin tulevan luolasta esiin käärinliinat ympärillään ja kävelevän? Heistä sanottiin: ”Monet niistä juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luo ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen.”

Kuolleista herättäminen sai todellakin monet uskomaan mutta ei kaikkia. On oikeastaan vaikea edes keksiä tätä suurempaa ihmettä, jota ylipäätään voitaisiin tehdä. Kuitenkaan se ei saanut kaikkia uskomaan. Päinvastoin jotkut saivat tästä uutta aihetta saada Jeesus hengiltä.

Jeesuksen sanat: ”Minä olen ylösnousus ja elämä” kehottavat meitä valitsemaan kuoleman ja elämän välillä. Jatkan ko elämää etsien onnea tästä maailmasta ja itsestäni vai haluanko elää elämäni Jeesuk-

sen yhteydessä?

Uskon syntymisessä ei ole lopultakaan kysymys suurien ihmeiden näkemisestä vaan yksinkertaisesta Jeesuksen luo tulemisesta. Se, joka on nähnyt itsessään kuoleman ainekset: itsekkyyden, ahneuden, rakaudettomuuden, pahat sanat ja ajatukset, saa tulla Elämän luo, joka antaa kuolleelle elämän, sillä hän voitti ristinkuolemallaan myös kuoleman vallan.

Niinpä kuolema ei ole kristitylle yksitään pelon aihe vaan myös voitto, koska se tuhoaa kaiken sen, mikä on katoavaa ja pahan turmeluksen alaista. Sen sijaan se, mikä on kristittyyn uskon ja Pyhän Hengen kautta syntyntä ja uudesti luotua, ei tuhoudu kuolemassakaan.

Jukka Norvanto

TL, Sanansaattajat r.y:n radiopastori

Kristityn vapaus – laki ja evankeliumi

Mark. 2: 18-22

18. sunn. helluntaista 14.9.

Evankeliumin painopiste on uuden ja vanhan kohtaamisessa. Niiden yhteensovittaminen ei aina onnistu. Tämän huomaa monessa arkisessa asiassa. Esimerkiksi vanhempien ja lasten käsitykset siitä, millainen musiikki voi olla hengellistä, voivat olla aivan eri maailmoista.

Evankeliumissa vanhan ja uuden törmäyskurssi tulee ensin esille siinä, että ihmiset vaativat Jeesuksen opetuslapsilta samanlaista hurskauselämää kuin muiltakin.

Mooseksen laki tunsu yhden pakollisen paaston, joka oli suurena sovintopäivänä (3. Moos. 16:29). Lisäksi papeilla oli virantoimitukseen liittyviä paastoja. Kaikki muu paasto oli vapaaehtoista ja liittyi yleensä jonkin onnettomuuden tai syntien suremiseen. Hurskaat fariseukset paastosivat säännöllisesti kahdesti viikossa, maanantaisin ja torstaisin. Johannes Kastaja paastosi (Matt. 11:18), hänen opetuslapsensa samoin. Paastoaminen oli juutalaisuudessa yleinen hurskauden osoittamisen

tapa. Siksi Jeesuksen opetuslasten paastomattomuus ihmetytti.

Mitä tällaisia hurskauden osoittamisen tapoja meidän kristillisyydessämme voi olla, joista arvioimme ihmisten uskonnollisuutta? Jos joku ei risti käsiään mielestämme oikealla tavalla tai kumarra ja tee ristinmerkkiä oikealla tavalla, koemmeko itsemme paremmiksi kristityiksi, jos itse teemme niin?

Vastauksessaan Jeesus vertaa opetuslapsiaan häävieraisiin. Hääit olivat tärkeä asia. Rabbitkin keskeyttivät opettamisen ja lainoppineet lain tutkistelun päästäkseen häihin. Niiden aikana ei paastottu eikä murehdittu. Ei Jeesusten opetuslasten tarvinnut paastota, kun Jeesus, sulhanen, oli heidän kanssaan.

Miksi sitten kuitenkin kirkossa vakiintui ajan myötä tapa paastota? Eikö Jeesus edelleen ole seurakuntansa keskellä, siellä missä hänen nimeensä kokoonnutaan? Eikö Jeesus edelleen tule meitä lähelle ehtoollisissa?

Periaatteellista velvoitusta paastoamiselle ei Uudesta testamentista löydy. Kristillisellä paastolla ei ole synneistä puhdistavaa eikä hurskaaksi tekevää merkitystä. Kristitty ei paastoa miellyttääkseen Jumalaa vaan kääntääkseen katseensa itsestään pois päin. Jokainen on itsekäs ja tavoittelee omaa hyvänsä. Paastoamalla ja siten itsensä kieltämällä voi kiinnittää katseensa ympärillään oleviin lähimmäisiinsä ja Jumalaan.

Vertaus leileistä ja kankaista avaa monia hienoja näkökulmia uuden ja vanhan kohtaamiseen. Uutta viiniä ei tule kaataa vanhaan nahkaiseen leiliin, joka on kuivunut eikä enää veny. Uusi viini käy vielä. Siksi se tulee kaataa uuteen leiliin, joka antaa myöten. Uusi kangas kutistuu pestäessä. Siksi siitä ei voi tehdä paikkaa vanhaan viittaan.

Helposti tätä Jeesuksen vertausta lukiessa tulee mieleen ensin ajatus, että vanhat leilit ja viitat olisivat niin aikansa eläneitä, ettei niillä ole enää mitään käyttöä. On kuitenkin huomattava, ettei vanhankaan tuho ole toivottavaa. Jeesus muistuttaa, ettei kukaan toimi niin, että tieteen tahtoen turmelisi vanhan viitan tai leilin. Uusi ja vanha

on molemmat säilytettävä, mutta niitä ei saa sekoittaa.

Tästä tematiikasta saa esille pohdintaa lain ja evankeliumin julistamisesta. Evankeliumin tehtävä ei ole olla paikkaamassa niitä aukkoja, jotka lain vajavaisesta täyttämisestä jäävät. Lakiin ei tule sisällyttää evankeliumia, vaan laki tulee julistaa lakina, sellaisena kuin se on. Jeesus ei tullut kumoamaan lakia vaan toteuttamaan sen. Jeesus tiivisti ja tarkensi sitä ja avasi siitä uusia puolia muttei sallinut siitä yhdenkään piirron häviävän (Matt. 5:17-20). Lain tehtävänä on lopulta osoittaa, että se on pelastustienä ihmiseltä suljettu. Laki osoittaa ihmisen syntisyyden (Gal. 3:19).

Evankeliumiin ei tule sisällyttää mitään vaatimuksia eikä lakia. Evankeliumi on julistettava puhtaasti, ilman ehtoja. Kun laki on tehnyt tehtävänsä ja osoittanut ihmisen syntisyyden, ei ihmistä tule enää rasittaa lisävaatimuksilla, vaan on julistettava Kristuksen sovitustyön tähden Jumalan armoa ja anteeksiantamusta.

Lakiin perustuva vanhurskaus ei sovi yhteen uskonvanhurskauden kanssa. Ne ovat täysin eri asioita, ja niiden sekoittamisesta Jeesus haluaa varoittaa. Kristitty on Jeesuksen työn tähden vapaa, ei tekemään, mitä haluaa, vaan vapaa laista pelastustienä. Lain ja evankeliumin oikea erottaminen ei ole helppoa, mutta se on saarnatessa ensiarvoisen tärkeää.

Jarmo Happonen

Seurakuntapastori, Padasjoki

Rakkauten kaksoiskäsky

Mark 12:28-34

19. sunn. helluntaista 21.9.

Tavan takaa Jeesus joutui keskusteluun ja suoranaiseen väittelyyn kirjanoppineiden ja fariseusten kanssa. Erimielisyys uskon asioissa ei ole uutta, eikä väittely ole pahasta. Ei hyödytä olla reipas ja rohkea siellä, missä ei ole taistelua. On puolustettava sitä kohtaa, jota vastaan hyökätään.

Jeesus huolehti siitä, ettei kysyjä jäänyt harhakäsitykseen tai väärään uskoon vaan tuli tietämään raamatullisen totuuden.

Tässä evankeliumin kohdassa on kysymys suurista asioista. Jos harhaudutaan yhdessä, ei voida pitää kiinni muistakaan. Raamatun sanoma ja oppi on kokonaisuus niin kuin Herramme saumaton ihokas.

Evankeliumikohdan edellä Jeesus oli keskustellut saddukeusten kanssa ylösnousemuksesta. Markus mainitsee, että he kielisivät ylösnousemuksen. Luukas mainitsee, että heidän puolueensa muodostivat hallitsevat papit. Josefus puolestaan kertoo, että saddukeuksia oli vähän, mutta heidän kässissään olivat tärkeät virat ja arvoasemat. Heillä ei ollut kansaan mitään vaikutusta, vaan heidän täytyi vaikuttaa fariseusten kautta, vaikka he halveksivatkin näiden vahvaa uskonnollisuutta ja kokosydämistä lain palvelua. Saddukeusten mielestä kohtuus hurskaudessa riittää, niin että jää tilaa luonnollisiin ja maallisiin arvoihin. Mutta juuri nämä kylmät, mielestään viisaat vallankäyttöön tottuneet jumalanpalvelijat sopivan hetken tultua arvelematta toimivat Jeesuksen ristiinnaulitsemiseksi ja alkuseurakunnan vainoamiseksi.

Epäilemättä oman aikamme saddukeuksilla on Jeesuksen ja muiden ylösnousemuksesta oma käsityksensä, virat ja vallankäytön asemat ja kova asenne Jeesusta ja hänen oikeita seuraajiaan kohtaan.

Mutta eräs lainoppinut – lie ollut fariseus – pani merkille Jeesuksen hyvän vastauksen saddukeuksille ja tuli Jeesuksen luo esittämään hyvän kysymyksen. Jeesuksen luo kannattaa aina tulla, sillä hänen vaikutuspiirissään ei koskaan pysyt samana, vaan aina tapahtuu jotakin. Kannattaa seurata varsinkin sellaisia keskusteluja ja väittelyjä, joissa joku puolustaa raamatullisia totuuksia ihmisviisauksia vastaan. Ei tule säikähtää ”luuletko, että sinulla on ainoa totuus?” –tyyppisiä heittoja, sillä Jumalan sanan epäily on vanha synty ja kertoo yhä mitä suurimmasta ylpeydestä, joka haluaa itse, ohi Jumalan sanan määrittää itsensä ja oman oikeansa.

Mitä saddukealaisemmaksi eli tämän puoleisemmaksi, vain tähän aikaan keskit-

tyväksi sanomamme tulee, sen turhemmaksi ja tarkoituksettomammaksi elämä tulee, eivätkä ihmiset jaksa kiinnostua saarnoitamme. Mutta jos ylösnousemus ja uusi elämä tämän nykyisen jälkeen ovat totta, on suuri kysymyksemme ja elämän tarkoitus: Kuinka voin pelastua, eli kuka pääsee tai vaaseen? Sille, jolla on vasara, kaikki ongelmat näyttäytyvät nauloina. Lainopettajalle pelastuksessa on kysymys käskyjen noudattamisesta. Koska käskyjä ja kieltoja oli satamäärin, on välttämätöntä tietää, mikä käsky on tärkein.

Jeesus vastaa juutalaisen uskonnon uskontunnustuksella: ”Kuule, Israel, Herra, meidän Jumalamme, on ainoa Herra.” Sehän on samaa kuin ensimmäinen käsky: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi, älä pidä muita jumalia.” Tällä ratkaistaan elämämme ja iäisytemme.

Jokainen uskoo johonkin eli rakentaa elämänsä jonkin varaan, ja se usko kuuluu puheissa ja näkyy elämässä. Ellei ihminen usko ainoaan oikeaan Jumalaan, hänellä on epäjumalia. Tässä mielessä jumalatonta ei ole. Uskosta lähdetään liikkeelle. Sitä seuraa suun ja elämän tunnustus, joka ei ole ristiriidassa sydämen uskon kanssa.

”Rakasta Jumalaa koko sydäimestäsi ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” Uskoa seuraa rakkaus eli hyvät teot, mutta ne eivät saa aikaan rakkautta vaan vääristyvät pahoiksi ilman uskoa (Gal. 3:26; 5:6). Elleivät hyvät teot ole seurausta uskosta, ne ovat pisteiden keräämiseksi ja pahan omantunnon tyyntymiseksi ja pitävät yllä sitä harhaa, että meille käy hyvin, koska olemme hyviä ihmisiä.

Rakkaus Jumalaan on siinä, että pidämme hänen käskynsä (1. Joh. 5:3), ei siinä, että meillä on jokin pyhyiden, kunnioituksen, rakkauden tai turvautumisen tunne. Samoin lähimmäisen rakastaminen on sitä, että teemme lähimmäiselle Raamatun opettamalla tavalla hyvää, ei sitä, että ”tykkäämme” hänestä puhumattakaan siitä, että Kainin tavoin emme välitä, kuinka lähimmäinen elää ja mitä hän tekee. Hollywoodin rakkaushan saattaa suoranaista rakkauden vastakohtaa – voimakasta omistamisen halua eli himoa – kutsua rakkaudeksi. Raa-

matullinen rakkaus ei etsi omaa etuaan.

Erityisesti rakkauden kohdalla pätee nyrkkisääntö: siitä puhe, mistä puute. Siellä missä todellista rakkautta on vähän, puhetta rakkaudesta on paljon. Kiistämättömiä rakkauden näyttöpaikkoja ovat edelleen ennen muuta avioliittomme ja rahakukkaromme. Jokainen, joka toisissaan yrittää rakastaa, tulee huomaamaan, ettei hänestä ole Jumalan eikä lähimmäisen rakastajaksi. Suuret puheet vaikenivat, ja suuret luulot romahtavat, kun Jumala kutsuu meitä valtakuntaansa.

Kirjanoppineen mielestä Jeesus on vassannut oivallisesti, ja hän päätyy suorastaan profeettalliseen loppukommenttiin. Tosi rakkaus on enemmän kuin kaikki uhrat. Tosi rakkaus on yksi ainoa kaikiksi ajoiksi ja kaikille riittävä uhri meidän puolestamme, Jeesuksen uhri ristillä. Vain yksi on täyttänyt rakkauden kaksoiskäskyn. Muut ovat käskyn rikkojia ja pelastuvat vain turvautumalla Sijaiseen. Ellei tämä kirkastu meille henkilökohtaisesti, voimme olla hyvinkin viisaita elämän ja uskon asioissa mutta silti Jumalan valtakunnan ulkopuolella. Melkein pelastettu on kokonaan kadotettu.

Keijo Rainerma

Kankaanpään seurakunnan
kirkkoherra

Näkemisen ilo ja totuuden näkemisen vaikeus

Joh. 9: 24-38

20. sunn. helluntaista 28.9.

Uskon ja epäuskon sunnuntain tekstinä on Jeesuksen sapattina tekemä, syntymästään asti sokean miehen parantamishme tai tarkemmin tämän ihmeen synnyttämä reaktio ja väittely. Äänessä ovat fariseukset syyttäjän roolissa ja näkönsä saanut mies ensin todistajana ja sitten syytettynä ja Jeesus varsinaisena altavastaajana. Ennen sunnuntaiksi annettua tekstikohtaa on jo kuulusteltu sokean miehen vanhempia.

Parantamiskertomuksen yhtenä lähtökohtana on opetuslasten kysymys siitä, কেনen synty oli synnä siihen, että mies syntyi sokeana. Toisena lähtökohtana on Jeesuksen jo aiemmassa yhteydessä (Joh. 8:12) lausuma väite: ”Minä olen maailman valo”, jonka synnyttämä väittely fariseusten kanssa nyt jatkuu ja saa Jeesukselta eräänlaisen loppuyhteenvedon. Valaisevan vanhatamentillisen näkökulman Johannes tekstiin tarjoaa päivän Jesaja: ”Hänestä on tuleva solmu ja este, kompastuskivi, kalliionlohkare Israelin kahden kuningashuoneen tielle, Jerusalemin asukkailla loukku ja ansa” (Jes. 8:14).

Jos sokeana syntyneen parantamiskertomuksesta käytäisiin uskoa ja epäuskoa koskevaa keskustelua nykyihmisen ehdoilla, nousisi teemaksi eittämättä se, miten hyvä Jumala on voinut moista sallia, siis sitä, että joku syntyy sokeana ja joutuu elämään vuosikymmeniä, ennen kuin lähetetty auttaja ehtii paikalle! Johanneksen evankeliumissa käyty keskustelu kohdentuu toisin, kysymyksiin siitä, saako sapattina tehdä tahnaa tai parantaa sairaan ja voiko joku sellaiseen tekoon syyllistynyt olla muuta kuin läpeensä syntinen ja Jumalan pilkkaaja. Sitten käy ilmeiseksi sekin, että tässä kohden toisinajattelijoille ei ole tilaa fariseusten isännöimässä synagogassa.

Sokeudesta parantuneen teologinen reflektio omakohtaisesti koetusta ihmeestä on varsin looginen. Hänen lähtökohtansa ovat pitkälti samat kuin fariseusten: Jumala ei kuule syntisten rukouksia vaan vain niiden, jotka elävät Mooseksen lain mukaan. Nyt Jeesus on avannut sokean silmät ja osoittanut olevansa ”profeetta” (j. 17) ja ”Jumalan mies” (j. 33). Tällainen parantuneen logiikka on tietenkin jo itsessään fariseuksia ärsyttävää, puhumattakaan siihen liittyvästä vähän piikikkäästäkin missionaarisuudesta: ”Tekeekö teidänkin mieli hänen opetuslapsikseen?” Parantuneen todistajantehtävän lopputulos enteilee myöhempää juutalaiskristittyjen kohtaloa. Hänet heitetään ulos (synagogasta), ja hän saa selkeän palautteen uskonnollisesta laadustaan: syntymästä saakka syntinen, syntiä täynnä koko mies (j. 34).

Parantamisihmeen synnyttämä väittely huipentuu kysymykseen synnistä ja sen syvimmästä olemuksesta. Fariseuksilla on aiheesta selkeä, tähän tilanteeseen sopiva käsityksensä. Samalla kuin sokeana syntynyt on syntisäkki koko mies, he itse ovat ratkaisevasti toisenlaisia. ”Tämä lause paljastuu teologisesti ratkaisevaksi: koska fariseuksilla itsellään ei ole synnynnäistä ruumiillista vikaa, he pitävät itseään synnynnäisesti viattomina, kaikkeen hyvään kykenevinä – ja telkeävät sillä itseltään tien uskoon” (Jukka Thurén).

Mooseksen opetuslapsiksi tunnustautuneet fariseukset olivat mielestään turvassa Jumalan lain edessä. Jesajan sanoin heitä voi arvioida toisin. He olivat perinnäissääntöjensä tuottamassa loukussa ja ansassa ja kykenemättömiä näkemään Jumalan hyviä tekoja siinä, missä ne olivat kaikkein suurimmillaan. Kun Mooseksen laki ei saanut heitä tuomita, oli vastassa vielä kohtalokkaampi tuomio, jääminen ulos Jumalan valtakunnasta: ”Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevästä tulee sokeita... mutta te väitätte näkeväne ja sen tähden synty pysyy teissä.” (J. 29, 41.)

Teksti on osaltaan tukemassa sitä Lutherin ajatusta, että synneistä suurin on epäusko. Tässä se tulee ilmi fariseusten kykenemättömyytenä / haluttomuutena soveltaa Jumalan lakia omaan elämäänsä. Samalla se on lahjaksi tarjolla olevan pelastajan torjumista.

Johanneksen kertomuksen negatiivisen sanoman voi kiteyttää lauseeseen: inhimillisen pimeyden ydin on siinä, että sokea kieltäytyy näkemästä sokeuttaan! Se on ajankohtainen totuus ja osuu kaikkeen jumalattomaan ja uskonnolliseen humanismiin, jolle on aina ollut oireellista ihmisluonnon perimmäisen pahuuden myöntämisen vaikeus.

Erityisen ajankohtaista tekstissä on fariseusten osoittama kasvava vihamielisyys sekä Jeesusta että hänen todistajakseen tullutta, näkönsä saanutta miestä kohtaan: pois tuollaiset maan päältä! Länsimaisen humanistisen kulttuurin paras perintö juontuu pitkälti kristillisen uskon vuosisa-

taisesta vaikutuksesta. Nykyisellään läntinen maailma on etäännyntynyt kauas kristillisestä uskosta uskona Jeesukseen ja uskona Raamatun merkittävyyteen. Mutta silti länsi on säilyttänyt missionaarisen luonteensa moralistisessa mielessä. Nyt tehdään maailmanpolitiikassa ja mediassa ristiretkiä sisään- ja ulospäin vapauden, ihmisoikeuksien, demokratian ja tasa-arvon nimissä. Samalla oma kulttuurinen todellisuutemme on kaventunut rahan ja seksin palvelukseen. Jäljellä on tasainen arvottomuus. Ironista on sekin, että sukupuolten välinen tasa-arvo on yhteiskunnan ja kirkon tärkeimpiä taistelualueita, samalla kuin on hukattu käsitys siitä, mitä sukupuolisuus on. Jostakin keskustelusta jäi mieleen postmoderni argumentti: ”Mehän emme vielä edes tiedä, mitä mies ja nainen tarkoittaa, sitähän on vasta nyt alettu tutkia yliopistossa!”

Oireellista on sekin, että lännen kirkkojen missio on katoamassa tai liukenemassa yleiseen hyvänteekemiseen. Johanneksen kuvaamien fariseusten aggression nykyisiä muotoja on kaikenlaisen kristillisen todistuksen ja lähetyksen vaikeuttaminen tai peräti kriminalisoiminen. Saattaa kuitenkin olla, että se monenlainen hyvä, mikä joskus on syntynyt ja kasvanut uskon hedelmänä, ei synny eikä elä uskosta irrallisena, oli sitten kyse ihmisarvoisesta elämästä tai demokratiasta.

Johanneslaisen sokeus- ja näköteeman viimeinen teksti Raamatussa on Ilmestyskirjan 3. luvun lopussa. Se muistuttaa siitä, että kirkossakin voi sokeutua, ja siitä, mistä näön ja valon voin jälleen löytää: ”Sinä kerskut sillä että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään. Et tajua, mitä todella olet: surkea, säällittävä, köyhä, sokea ja alaston. Annan sinulle neuvon: osta minulta tulella puhdistettua kultaa, niin tulet rikkaaksi, osta valkoiset vaatteet ja pue ne yllesi, niin häpeällinen alastomuutesi peittyi, osta silmävoidetta ja voitele silmäsi niin näet.” (Ilm. 3:17,18.)

Martti Ylinen

Pastori, Diakin Kauniaisten yksikön opettaja

Enkeli – sanansaattaja

Matt. 18:1-10

Mikkelinpäivä 5.10.

Bo Giertz toteaa päivän evankeliumitekstistä: ”Ei siis saa ottaa kevyesti ainoakaan pientä ihmistä, olipa sitten kyseessä lapsi tai joku maailman vähäpätöisimmistä.” Huomautus on tarpeellinen. Jumalan oma toimintatapa antaa täydellisen esimerkin tällaisesta asenteesta. Hän suhtautuu vakavasti pieneen ja vähäpätöiseen. Kaikki ihmiset ovat sellaisia, kun lähtökohdaksi otetaan se, millainen ihminen oli ennen syntiinlankeemusta. Se oli ihmisen suuruuden aikaa, mutta lähtöisin Jumalasta. Hän loi maan tomusta ihmisen kuvakseen. Sellaisena ihminen oli tarkoitettu kuvastamaan Jumalan kunniaa. Lankeemuksen tähden olemme kuitenkin ”Jumalan kirkkautta vailla” (Room. 3:23). Ihmisestä on tullut todella pieni, eikä hän kykene itse saattamaan ennalleen sitä, minkä synty rikkoi. Vain Jumala voi meitä auttaa.

Mikkelinpäivä ohjaa ajatukset Jumalan sanansaattajiin, enkeleihin. Raamatussa on niukasti materiaalia enkeleistä. Selvää kuitenkin on, että kuka tahansa voi tulla Jumalan hyvien enkeleiden palvelemaksi. Se, joka antaa elämänsä ohjakset Jumalan käsiin, on siinä joukossa, jota Jumalan enkelit palvelevat. Ihminen, joka tunnustaa avuttomuutensa ja jättäytyy Jumalaan käsiin, on samanlaisella paikalla kuin Abraham, joka tunsikin olevansa Jumalan edessä ”tomua ja tuhkaa” (1. Moos. 18:27). Hänen elämänsä ei ollut lopulta hänen omassa varassaan, vaan hän uskoi sen Jumalan lupauksiin, jotka ei jätä omiaan vaille apua. Vaikka Jumalan johdatukseen liittyisikin asioita, joiden merkitys jää ihmiselle salaisuudeksi, kristitty ei kuitenkaan aseta kyseenalaiseksi, että Jumala tarkoittaa aina hyvää sillä, mitä hän tekee. ”Kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka Jumalaa rakastavat.” Enkelitkin ovat määrättyllä tavalla salaisuuden verhon takana. Se ei kuitenkaan vähennä heidän arvoaan. He tekevät omaa palvelustyötään Jumalan lasten parhaaksi, niin kuin Jeesus evankeliumissamme sanoo.

Helposti liitetään enkelit vain lapsiin. Jeesus ei puhu kuitenkaan vain lapsista, vaikka käyttääkin opetuksensa havainnollistamiseen lasta. Hän puhuu niistä, jotka kääntyvät ja tulevat lasten kaltaisiksi. Joissakin tapauksissa saatetaan ”pieni”-nimittystä käyttääkin juuri kristityistä. ”Jumalan lapsia ovat ilman omaa ansiotaan Kristukseen uskovat, joille vanhurskaus luetaan” (Tunnustuskirjat). Näille ”pienille”, olivatpa lapsia tai aikuisia, Jeesus lupaa erityisesti pääsyn taivasten valtakuntaan.

Keneltäkään ei saa kieltää oikeutta uskoa syntien anteeksiantamukseen. Jeesus on tuonut sen Jumalan lahjana kaikille. Raamattu puhuukin Herran enkelistä, sanansaattajasta, jolla ei ainoastaan ole sana Jumalalta, vaan joka itse on se sanoma. ”Sana tuli lihaksi.”

Vaikka joku olisi ihmisten silmissä vähäpätöinen, mutta tekee parannuksen, taivaassa iloitaan hänestä (Luuk.15:10). Vastavasti se, joka saattaa jonkun Jumalan ”pienistä”, lapsen tai aikuisen, eroon hänestä, saa vastaansa Jumalan vihan. Kadotukseen joutuminen on suurin onnettomuus, joka voi ihmistä kohdata. Sitä Jumala ei halua kenenkään osaksi.

Siksi Jeesus suhtautuu äärimmäisen ankarasti jokaiseen yritykseen tehdä Jumalan sana mitättömäksi ihmisten edessä. Siksi hän haluaa lähettää sanansa kaikkien kuultavaksi. Vain uskon kautta häneen ihminen voi olla uudestaan suuri, ei täällä, mutta taivaassa.

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan
kirkkoherra

Uskon perustus

Matt. 16:1-4

Uskonpuhdistuksen
muistopäivä 12.10.

Uskonpuhdistuksen muistopäivä luonnollisesti ohjaa miettimään uskomme perusteita. **Lutherin** aikoihin nämä perusteet olivat kirkolta hukassa, samoin tänäkin päivänä

ne ovat monelta hukassa. Evankeliumissa uskon perusteiden kimpussa häärivät tällä kertaa juutalaisen uskonnon kaksi ryhmää, fariseukset ja saddukeukset. Ne olivat kumpikin uskonnollisia puolueita, mutta mitään yhteistä niillä ei hengellisessä mielessä ollut. Fariseukset uskoivat ruumiin ylösnousemiseen ja henkiin, kun taas saddukeukset eivät uskoneet niihin. Saddukeusten mielestä oli turhaa pitäytyä hengelliseen todellisuuteen, he kielsivät kaiken yliluonnollisen uskonnossaan.

Nämä kaksi ryhmää pysyivät visusti erossa toisistaan, sillä ne halveksivat toisiaan. Evankeliumissa onkin huomionarvoista, että joukko fariseuksia ja saddukeuksia astelee yhdessä tuumin Jeesuksen luo. On siis käynyt niin, että kaksi toisiaan viroksuvaa ryhmää on liittoutunut keskenään ainoastaan yhden asian tähden. Jeesus oli heitä yhdistävä tekijä, he halusivat panna Jeesuksen koetukselle. He tulivat Jeesuksen luo saadakseen hänet ansaan kysymyksellään. He esittivät pyyntönsä Jeesukselle siinä toivossa, että Jeesus epäonnistuisi ja hänen maineensa kärsisi pahan kolauksen. Matteus kertoo aiemmin jakeessa 12:38 samantyyppisestä tilanteesta, jossa Jeesukselta pyydettiin merkkiä. Päivän evankeliumissa merkin pyytämiseen on tullut tarkennus: sitä pyydetään taivaasta. Fariseukset uskoivat, että väärät henget saattoivat kylämaan päällä antaa merkkejä, mutta taivaasta ei voi antaa merkkejä kukaan muu kuin Jumala.

Jeesus tiesi kysyjien vilpillisen mielen. Ei olisi auttanut mitään, vaikka Jeesus olisi antanut taivaasta tulla suuren joukon enkeleitä. Jeesus oli aiemmin tehnyt monia ihmetekoja, mutta ne eivät olleet fariseuksiin vaikuttaneet. He eivät nähneet ihmeissä Jumalan valtakunnan merkkejä. Joka tapauksessa tilanne oli se, että taivaasta vaadittiin merkkiä uskon perusteeksi. Vaikka kysyjien pyyntö Jeesukselle nousi epäuskoisesta sydäimestä, siitä huolimatta pyyntöön sisältyvä kysymys on oikeutettu: Mikä on se merkki, jonka perusteella ihminen voi uskoa? Mikä on se taivaallinen merkki, johon ihminen voi uskonsa ankkuroida? Mitä on oikea usko? Samoihin kysymyksiin

monet haluavat nytkin saada vastauksen. Kun ihminen kaipaa merkkejä, samalla siihen usein sisältyy ehtojen asettaminen Jumalalle. Häneltä vaaditaan merkkejä uskon edellytykseksi.

Evankeliumissa Jeesus tekee selväksi, kuka on kaiken yläpuolella. Ihminen ei voi panna Jumalaa testiin. Jumala on pyhä ja asuu korkeuksissa. Hän on savenvalaja, jolle saviastia ei voi asettaa ehtoja. Paavali kysyykin lukijoiltaan: ”Mikä sinä olet arvostelemaan Jumalaa?” (Room. 9:20.) Jumalan vastaus on aina riittävä. Siihen on tyytyminen. Kun kristitty kipuilee elämänsä kanssa, viimeinen apu, joka hänelle jää käsiin, on Herran sanat: ”Minun armossani on sinulle kyllin.” (2. Kor. 12:9) Kun elämän langan ohuus on paljastunut, Herran sana on riittävä loppuun asti, erityisesti rajan toiselle puolelle. Ihmisen kohdalla on vain yksi ongelma. Jeesus käyttää fariseusten kohdalla ilmaisua ”paha ja uskoton sukupolvi”. Sään ennustaminen heiltä kyllä luonnistuu, mutta hengellisissä asioissa he olivat sokeita. Sateen tulo tiedetään, mutta pelastuksen ajan tulo on näkymättömissä.

Perisyntin turmelus aiheuttaa epäuskoa ja haluttomuutta kiinnittyä siihen, mitä Jumala on sanonut. Jeesuksen vastaus fariseuksille ja saddukeuksille sisältää kehotuksen kiinnittää kaikki huomio pyhiin kirjoituksiin, Jumalan sanaan. Jeesus puhuu Joonan merkistä eli antaa tienviitan uskon yhteyteen pyhän Jumalan kanssa. Joonan oli esikuva siitä, mitä oli tuleva. Hän julisti Niniven asukkaille, että Jumala tuomitsee synnin, ellei kansa käänny. Joonan merkki viittaa myös kuolemaan ja ylösnousemukseen. Jeesus tuomittiin viattomana ristiinnaulittavaksi. Mutta näin täytyikin käydä. Jeesus otti synnin rangaistuksen päälleen, jotta meillä olisi rauha Jumalan edessä. Se, joka ei usko Jeesukseen, tuomitaan omien tekojensa mukaisesti – kadotukseen.

Kristuksen risti on merkki, johon uskomme perustuu. Sana tuo ristin luoksemme. Sana paljastaa sydämemme jumalattomuuden mutta myös iloisen evankeliumin, että synti ja kuolema on Kristuksessa voitettu. Tunteita ja kokemuksia ei tarjota uskomme perustaksi vaan ainoastaan Jumalan

sana, jossa Kristus on läsnä jakaen armaan. Kirkolle ja Kristuksen ruumiin jäsenelle Sanaan perustautuminen on elintärkeää kaikissa elämän ja uskon kysymyksissä.

Samuel Korhonen
Raahan seurakunnan
seurakuntalehtori

Taivaallista laskuoppia

Matt. 18:15-22

23. sunn. helluntaista 19.10.

Vaikka tämä perikooppi puuttuu muista evankeliumeista, se ei yhtään heikennä sen merkitystä. Se vain osoittaa, että Leevi Matteus on tuonut evankeliumiinsa paljon sellaista, mitä hän sai kuulla yhtenä apostoleista. Luotan alkukirkon todistukseen ja piispa Papiuksen lausuntoon publikaanin Matteuksen merkityksestä ns. Logia-lähteen synnyssä. Vaikka esim. Mark:ssa ei ole tätä tekstiä, siinä on samassa kontekstissa kuin johdantona Matt:n kohtaan Jeesuksen kehoitus: ”Olkoon teillä suola itsessänne ja eläkää sovussa toinen toisenne kanssa” (Mark.9:49,50). Tekstissämme ovat esillä juuri nämä molemmat, seurakunnan elämää suojeleva lain suolan käyttö ja anteeksianton sovussa eläminen toistemme kanssa.

Jeesus opettaa hyvän paimenen mieltä langennutta veljeä / sisarta kohtaan. Tästä mielestä hän juuri edellä puhui, taivaallisen Isän rakkaudesta yhtäkin eksynyt- tä kohtaan. Ei veljen huonoja asioita pidä tuoda kaikkien eteen ja reposteltavaksi. Sen huonon hedelmän näemme aikamme median roskatunkioilla. ”Missä raato on, sinne korppikotkat kokoontuvat.” Seurakunnassa ei saa elää sensaatioilla eikä likasankojen heittämisillä. Ensin on langennut otettava erilleen kahdenkeskiseen nuhteluun. Sitä kreikan *elenkhein* tarkoittaa.

Jos langennut kuulee eli tekee parannuksen, asia on haudattu. Muutenkin sielunhoitajan korva on hänelle uskottujen asioiden hauta. Paavali käyttää Fil. 3:ssa sanaleikkiä kreikan sanoilla *kerdos*, voitto, ja *Khristos*. Meidän voittomme tässä maail-

massa on pelkkää roskaa Kristuksen tunte- misen rinnalla. Tässä on tavallaan kätke- tynä sama sanaleikki. Takaisin voittaminen on roskan vaihtamista Kristukseen, todelliseen Kerdokseen.

Kadonnutta lammasta ei paimen jätä, vaikka se vielä ”jekylöi”. Nyt edetään toiseen vaiheeseen ja käytetään jo Toorassa määrättyä kahden ja kolmen todistajan va- kavampaa ja vaativampaa varustusta (5. Moos. 19:15). Todistajien läsnäolo kuuluu sekä sielunhoidon nuhteluun että ru- kouksen kuulemiseen annettuun lupauk- seen (j. 19-20!). Käytössä ei ole kivitys- tuomio kuten juutalaisuudessa vielä pitkään (Joh. 8:17; Ap.t. 7:58; 14:19; 22:20; 2. Kor. 11:25). Käytetään kuitenkin ankaraa lau- peutta langenneen palauttamiseksi. Jos tä- mäkään ei auta, siirrytään kolmanteen vai- heeseen. Seurakunta, *ekkleesia*, tarkoittaa sitä uskovien joukkoa, joka on kutsuttu ja kokoontuu yhteiseen jumalanpalvelukseen. Sielläkään ei ole lupa kuvaannollisesti ki- vittää langennutta, jos hän ei suostu paran- nukseen.

Neljäs vaihe on kaikkein ankarin, eks- kommunikaatio. Jeesuksen ohjeen mukaan toimittiin esim. Korintissa, mutta silloin- kin eksyneen ja julkisyntiin vajonneen par- haaksi: Langennut ”on luovutettava Saa- tanalle ja niin annettava hänen ruumiinsa tuhoutua, jotta hänen henkensä pelastuisi Herran päivänä” (1. Kor. 5:5, myös esim. 1. Tim. 1:20). Kovat lääkkeet ja pehmusteiden poistaminen kainaloitten alta voi johtaa par- haimmillaan paluuseen Isän kotiin, kuten tuhlaajapoika palasi kaiken menetettyään.

Rippi ja rukous ovat elävän seurakunnan keskeisiä toimia. Syntiin sitominen lienee nykyisin harvinaista, mutta se on tarpeen siellä, missä kristityksi tunnustautuva on ”krossaamassa” armon päälle. Hän on ar- mon varas, ei armon varassa. Katuvalle ja syntinsä tunnustavalle ei Jumalan sanassa ole yhtään paha sanaa, ei kai meilläkään? Kaksi ja kolme ovat jo pieni seurakunta, jo- ka saa odottaa suuria Vapahtajaltaan. Siinäkin on kuitenkin oltava jatkuva sydämen rippi. Syntiä ei sovi hautoa, sillä se synnyt- tää poikueen. Vain armon meressä synnit hukkuvat kuin sikalauma Gerasan alueella

ja vievät muassaan monet pahat demonit. Sopiminen, *symfoonia*, synnyttää taivaallisen musiikin Isän kodissa (Luuk. 15:25). Siinä löytyy yhteinen sävel, ja silloin sovitaan yhteen ja sovitaan myös rukouksessa yhteisiä asioita.

Pietari oli kuullut Jeesuksen puhuneen seitsemästi anteeksiantamisesta (Luuk. 17:4). Se sai hänet käyttämään maallista laskuoppia. Mutta seitsemän on jo itsessään täydellisyyden luku, mitä sitten 77 tai peräti 70 kertaa seitsemän, kuten alkuteksti voidaan myös ymmärtää. Loputon ihmisen velka on kuin kymmentuhatta leiviskää (Matt:n seuraava perikooppi), jossa esiintyy tuon ajan suurin luku (*myrios*). Se tarkoittaa myös lukemattoman monta. Kun velkamme on niin suuri, tarvitsemme myös lukemattomia kertoja anteeksiantoa. Se ei tarkoita tahallista ja jatkuvaa synnin tekoa vaan vakavaa kilvoitusta, jossa nähdään yhä selvemmin sydämen saastaisuus. Sellainen mieli on laupias myös langennutta ja katuvaan veljeä kohtaan.

Erkki Ranta

TT, eläkkeellä oleva Tampereen Viinikan seurakunnan kirkkoherra

Ketä meidän tulee pelätä?

Luuk. 12:4-7

24. sunn. helluntaista 26. 10.

Jeesus opettaa meitä: ”Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat rumiin, vaan häntä, jolla on valta tapettuansa syöstä helvettiin.” Kenellä on valta tappaa meidät ja valta syöstä helvettiin? Emme välttämättä ensimmäisenä liitä näitä ominaisuuksia Jumalaan, mutta kun viivymme näiden sanojen äärellä hetken, ymmärrämme, ettei Saatanalla ole tuomiovaltaa eikä ainakaan Jobin tapauksessa valtaa edes tappaa.

Tulisiko meidän tänä laittomuuden aikana saarnata enemmän ja voimakkaammin helvetistä? Jos ajattelet näin, tunnetko sellaisen ihmisen, joka helvetin saarnan tähden on alkanut uskoa ja löytänyt Juma-

lan rakkauden? Kukaan ei voi rakastaa rangaistuksen pelossa. Jos tahdomme saattaa ihmisiä armollisen Jumalan luokse, meidän julistuksemme keskipiste ei voi olla rangaistus vaan Jumalan rakkaus. Meidän on hoidettava niitä sieluja, jotka armoton lain saarna on painanut maahan, ja niitä, jotka se on katkeroitannut ja kääntänyt pois Jumalasta.

Helvetin saarna ei ole hyvän paimenen saarnaa, mutta emme me pääse pakoon sitä tosiasiaa, että niin kuin on kaksi tietä täällä maan päällä, on noilla kahdella tiellä myös kaksi eri määränpäättä. Jokaisen ihmisen on ymmärrettävä, että oikeudenmukainen Jumala vaatii meidät kerran tilille. Paatunutta on tähän heräteltävä, mutta jokaista pelon alla tuskailevaa lohdutettava ja kehoitettava katsomaan ristiinnaulittuun Jumalaan, ei helvettiin eikä omaan syntiseen sydämeen.

Jumala on rakkaus, eikä rakkaudessa ole pelkoa. Kuitenkin meitä käsketään pelkäämään Jumalaa. Tuntuu erikoiselta, että Jeesus ensin sanoo: ”Pelätkää! Jumalalla on valta syöstä helvettiin” ja heti sen jälkeen jatkaa: ”Älkää pelätkö! Pitäähän Jumala varpusistakin huolen, miksei siis meistäkin.” Moni on törmännyt sellaiseen väitteeseen, että Vanhan testamentin Jumala on ankara Jumala, jota täytyy pelätä, mutta Uuden testamentin Jumala ainoastaan lempeä ja harmiton. Kuten Jeesuksen puheesta huomaamme, tällainen väite on kestävä. Kumpikin puhetapa toistuu läpi Raamatun.

Mitä oikeastaan on Jumalan pelko? Kun pelkäämme Jumalaa, saamme olla hänen hoivissaan kuin taivaan linnut. Silloin meidän ei tarvitsekaan pelätä mitään. Tätä on oikea Jumalan pelko! Jumalan pelko karkottaa pelon.

Kun siis olemme Jumalassa, meidän ei tarvitse pelätä – ja kuitenkin huomaamme usein pelkäävämmemme. Onko pelkääminen syntiä, kun Kristus kerran käskää meitä olemaan pelkäämättä? Missään tapauksessa siitä ei ole kysymys. Jumala on luonut meidän tunteemme, ja pelkokin on joskus tarpeellista. Kun Kristus tuli ihmiseksi, hän omaksui myös inhimilliset tunteet, hänkin

pelkäsi. Ei Kristus Getsemanessa rukoillesaan vain näytellyt hikoilevansa verta.

Kristus ei aseta tässä meille uutta lakia: ”Älkää pelätkö, tai muuten...” Kristus julistaa evankeliumia: ”Teidän ei tarvitse pelätä mitään inhimillistä tai edes henkivaltoja, sillä teillä on hyvä Jumala, joka pitää pienistä varpusistakin huolen. Pelätkää Jumalaa, hän on rakkaus, eikä rakkaudessa ole pelkoa.”

”Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin.” Jeesuksen sanat rohkaisevat yhä edelleen niitä, jotka joutuvat uskonsa takia elämään uhan alla. Saamme olla kiitollisia siitä, että useimpien meistä suomalaisista ei tarvitse pelätä henkemme puolesta uskoamme tunnustaessa.

Mikä merkitys Jeesuksen sanoilla on sille, jonka henkeä ei uhata? Jos vainon alla kristittyjä uhkaa taisteluun väsyminen ja tunnustuksesta luopuminen ulkoisen rauhan saavuttamiseksi, on sovinnon aikana kristittyjen uhkana elämän ja sydämen täytyminen kaikella turhalla, joka hiljalleen kuljettaa pois Jumalan luota. Joka ei päivittäin joudu kärsimään uskonsa tähden, saattaa unohtaa, mikä ero on maailmalla ja taivasten valtakunnalla. Jos uskoamme ei koetella ulkopuolelta, on vaarana, että lakkaamme pelkäämästä häntä, jolle keran joudumme tekemään tiliä itsestämme ja teoistamme.

Tämän pyhän evankeliumin sanat ovat muistutuksena kaikille kristityille kaikkina aikoina. Älkää luopuko Kristuksesta silloin, kun teiltä vaaditaan todistusta. Älkää luopuko Kristuksesta silloinkaan, kun kukaan ei todistustanne kaipaa. Pelätkää Jumalaa, niin teidän ei mitään tarvitse pelätä!

Wille Huuskonen
Teol.yo., Helsinki

Kirkollinen kielioppi

Jatkamme kirkollisen kieliopin sarjaa keskittyen tällä kertaa semanttisiin kysymyksiin. Kuten yleisessä tiedossa on, sanojen merkityksissä tapahtuu aikojen kuluessa muutoksia. Merkitykset voivat rikastua tai tyhjentyä tai muuttua sosiaalisen tilanteen ohjaamana aivan toisenlaisiksi. Kuten jo filosofi **Jacques Derrida** on kuuluisassa kirjoituksessaan *Platonin apteekki* osoittanut, esimerkiksi kreikan sana *farmakon* voi tarkoittaa sekä ”lääkettä”, mitä se alkujaan tarkoitti, että ”myrkyä”. Hyväkin lääke voi siten aikojen saatossa kääntyä myrkyksi. Sama tapahtuu helposti teologisen sanaston kohdalla.

Kaikille lukijoille lienee selvää, että 80 prosenttia englannin sanoista pohjautuu latinaan. Näin ollen juuri englanti on teologisen nykykielen kannalta merkittävin merkityksen paljastaja. Niinpä esimerkiksi keskeinen sana *conviction* on aikaisemmin tarkoittanut erityisesti ”vakaumusta” (vanha muoto merkitään yl. tähdellä). Pitkään luultiin, että sanan taustalla olisi verbi *convince*, vakuuttaa, saada vakuuttuneeksi. Tämä verbi tuottaa kuitenkin substantiivin *convicted*, vakuuttunut, eikä siten sovi selitykseksi.

Sanan *conviction* taustalla onkin suoraan verbi *to convict*, tuomita oikeudessa. Tästä on johdettu substantiivin *conviction* tuoreempi merkitys ”oikeuden langettama tuomio”. Vastaavasti lyhyt substantiivinen muoto *convict* merkitsee nykyään ”rangaistusvankia”. Jos siis olet ollut aiemmin vakaumuksellinen, sinut voidaan nykyään tuomita oikeudessa ja sinusta voi tulla rangaistusvanki.

Taustalla vaikuttaa latinan *convictus*, joka alkujaan merkitsi ”seurallista yhdyselämää”. Sen ohitti kuitenkin *convicium*, ”melu, riita”. Tästä edelleen *conviciator*, ”herjaaja, parjaaja”.

Hieman samaan tapaan englannin *convert* merkitsi alkujaan ”käännynnäistä”. Nykyään sillä on kaksi merkitystä, nimittäin ”olla muunnettavissa” ja ”ottaa lainvastaisesti käyttöönsä”. Tähän liittyen substantiivi *conversion*, ”uskonnollinen kään-